

Porvoon ydinkeskustan pysäköinti

Taustaa

Porvoon Yrittäjät ry:n näkökulma pysäköintiin on yritysten toimintaedellytysten säilyttäminen ja parantaminen. Keskusta-alueen yritystoimintaan edellytyksiä ovat saavutettavuus, monipuolinen tarjonta sekä turvallisuus, viihtyisyys ja siisteys (Ari Forsberg, Jyväskylä 2003). Lisäksi yritystoiminnan edellytyksenä ovat kohtuulliset kustannukset ja vuokrat ja esteettömyys.

Saavutettavuuden osatekijät ovat eri liikennemuodot (ajoneuvoliikenne, jalankulku, pyöräily, julkinen liikenne) ja niiden sujuvuus, reittien ja kiinteistöjen esteettömyys, pysäköintipaikkojen ja pyöräparkkien helppous ja riittävyys, riittävän pitkät pysäköintiajat sekä julkisen liikenteen vuorotiheydet ja pysäkit.

Keskustelussa on ollut sisäisen julkisen liikenteen vuorovälien ja reittien vähäisyys. Porvoota koskee pikkukaupunkidilemma, jossa julkisen liikenteen käyttömäärät eivät kannalta liiketaloudellisesti asukkaiden tarvitsemää julkista liikennettä. Porvoon sisäiset liikenneyhteydet perustuvat valtaosin yksityisautoiluun.

Päätöksenteossa ovat viime aikoina kilpailleet autoliikenteen ja pyöräilyn tilavaraukset. Pyöräilyn suosio kasvaa, työmatkapyöräilyyn on liitetty myös veroetuja. Tila ei kuitenkaan ole itseisarvo, järkevämpiä ovat käyttäjiä mielekkäästi palvelevat reitit. Suunnitellut ja toteutetut pyöräkaistakokeilut eivät ole olleet loppuun asti mietittyjä, vaan ne on suunniteltu ammattiliikenteen ja yritysliikenteen sujuvuutta haittaaviksi.

Viihtyvyys, turvallisuus ja siisteys vaikuttavat keskustan houkuttelevuuteen ja asiakkaiden viipymään. Torin viihtyvyyteen kaupungilla on tahtotila, mutta se yksinään ei riitä keskustan elävöittämiseen. Palveluita ihmiset tulevat keskustasta pääasiassa hakemaan – eivät ensisijaisesti viihtymistä.

Keskustan elävyyteen vaikuttaa palvelujen runsaus ja monipuolisuus. Myös yksittäiset palvelut (mm. ravintolat, kahvilat), ei pelkästään hyvin suunniteltu ympäristö, aikaansaavat liiketoimintaa tukevaa viihtymistä ja viipymää.

Palveluiden runsauteen vaikuttaa ilman muuta keskustan täydennysrakentaminen. Lähiasukkaat ovat tärkeä perusta keskustan palveluille. Palvelut, jotka luovat sosiaalisia kohtaamisia ovat heille myös tärkeitä.

Porvoon keskustan elinvoimaluku on laskenut viimeisten kolmen vuoden aikana peräti 12,5 %. Elävät Kaupunkikeskustat ry:n elinvoimaluku kertoo kauppojen ja ravintoloiden sekä tyhjien liikeilojen suhteesta. Tyhjien liikeilojen määrä on lähes kaksinkertaistunut 4,02 → 7,31 %. (Porvoon torisuunnitelman vaikutusten arviointi, FM Martti Wilhelms, Tietojärjestelmäpalvelu Salokorpi Oy). On esitetty, että joustavuuden kannalta vapaiden liikeilojen määrän tulisivin olla noin 10 %. Tämähän riippuu näkökulmasta. Palveluiden runsauden, keskustan houkuttelevuuden, viihtyisyyden, kaupunki-imagon ja kiinteistötoiminnan kannattavuuden kannalta runsaat tyhjät liikeilat eivät ole hyvä ja houkutteleva tekijä.

Pysäköinnin rooli

Kaupungin taholta on esitetty, että Porvoon keskustassa on jatkuvasti vapaita pysäköintipaikkoja. Laskelmien mukaan (Keskustan pysäköintitarkastelu, Porvoon kaupunki 2020) Porvoon keskustassa on noin 1000 yleisessä käytössä olevaa pysäköintipaikkaa, joista tavanomaisessa tilanteessa on vapaana noin 500. Maksimitilanteessa, heinäkuisena perjantaina pysäköintikysyntä olisi noin 750 autoa, jolloin ydinkeskustassa olisi noin 250 vapaata pysäköintipaikkaa. Tällä tutkimuksella on haluttu perustella sitä, että pysäköintipaikkoja on vähennetty ja torisuunnitelman toteutuksen yhteydessä voidaan vähentää lisää yhteensä 80 paikalla. Pysäköinnin maksullisuuden ja pysäköintivirhemaksujen merkitystä vapaiden pysäköintipaikkojen määrään ei ole selvitetty.

Merkille pantava on, että em. vapaat pysäköintipaikat sijaitsevat yksityisissä pysäköintilaitoksissa. Näiden paikkojen käytettävyys, jollei aio asioida ao. kiinteistössä, ei ole asiakkaalle selvää eikä niiden löytäminen

Lisätiedot Pontus Palmqvist, pointus.palmqvist@kiinteistovelho.fi puh 050 341 2665

ole helppoa varsinkaan ulkopaikkakuntalaisille. Pysäköintipaikat ovat edellytyksenä myös tulevan vilkkaan torin toteutukselle, asiakkaat tulevat torillekin autoilla, joten paikat pitää olla lähellä asiointikohdetta.

Pysäköinti-aika on merkittävä asia asioinnille. Pysäköinnin maksullisuuden seurauksena ovat pysäköintivirhemaksut, jotka karkottavat asiakkaita Porvoon ydinkeskustasta. Porvoon Yrittäjät ry on saanut palautetta keskustassa asioineilta, että he eivät enää tule Porvoon keskustaan asioimaan saatuaan siellä pysäköintivirhemaksun maksettavakseen. Keskustan kivijalkaliikkeet ovat antaneet palautetta, että asiakkailla on kiire pois kesken kaupanteon, kun mittariaika on päättymässä.

Porvoon kaupungin päätöksenteossa on ollut käsittelyssä ja hylätty maksullisen pysäköinnin korvaaminen pysäköintikielillä kokeiluluontoisesti. Aiemmin on kokeiltu ilmaisia lauantaipysäköintejä eri aikoina. Lyhyet kokeilujaksot eivät ole hyödyllisiä, koska ne eivät anna luotettavaa tulosta. Toisipaikkakuntalaiset eivät ao. kokeiluista edes tiedä.

Parkkimaksut ja pysäköintivirhemaksut tuovat normaalivuosina kaupungin kassaan vuosittain miljoonan luokkaa olevan tuoton. Pysäköinnin maksullisuuden seurannaisvaikutusta kaupungin verotuloihin yritysten liikevaihdon kautta ei kuitenkaan ole otettu huomioon. Tätä tulisi selvittää.

Tarvittavien pysäköintipaikkojen määrä riippuu siitä, mitä palveluita ja kuinka paljon asiointia keskustassa tulevaisuudessa on. Tältä pohjalta tulee tehdä selvitys, kuinka paljon parkkipaikkoja ydinkeskustassa tarvitaan erityisesti tulevaisuudessa.

Suomalaisissa kaupungeissa ja kunnissa on rakennettu ja suunnitteilla toriparkkeja Joensuussa, Mikkelissä, Kuopiossa, Lahdessa, Vaasassa, Kotkassa, Seinäjoella, Oulussa, Turussa, Helsingissä (Hakaniemen tori), Kangasalassa, Lempäälässä. Toriparkkien autopaikkamäärät vaihtelevat 235...900 välillä. Lähes kaikissa tapauksissa torin ympäristön kiinteistökehittäminen lähti käyntiin vasta, kun päätös pysäköintilaitoksen toteuttamisesta oli sitovasti tehty. Yleisen arvion mukaan kiinteistökehitykset olisivat jääneet toteuttamatta tai niiden laajuus olisi ollut vaatimattomampi. Toriparkeilla on ollut merkitystä myös keskusta-asumisen kasvuun. Alkuvaiheissa on tähdätty lievästi positiiviseen pysäköintiyhtiön liiketoiminnan tulokseen. Osassa taloudellinen tulos on ollut alusta lähtien odotettua parempi. (Suomen toriparkit, nykytilaselvitys, Ramboll 2019). Porvoonkin on syytä selvittää mihin tällainen ratkaisu voitaisiin toteuttaa. Helppo ja turvallinen pysäköinti tukee myös matkailua ja tätä kautta keskusta-alueen kehittymistä.

Yhteenveto

Toimivat, saavutettavat ja asiointia edistävät pysäköintimahdollisuudet erityisesti keskusta-alueella edistävät olennaisesti liiketoimintamahdollisuuksia, parantavat ja monipuolistavat palveluja sekä edistävät tätä kautta sekä kaupunkilaisten viihtyvyyttä että kunnan verokertymää.

Porvoon Yrittäjät ry:n näkemyksen mukaan

- Porvoon Yrittäjät ry kannattaa kahden tunnin kiekkopysäköintiä, minkä jälkeen jatkopysäköinti olisi maksullista
- Porvoon parkkiratkaisujen pitää olla sellaisia, että porvoolainen voi reuna-alueiltakin tulla keskustaan asioimaan miellyttävästi ja turvallisesti mieluummin kuin hakeutuisi muualle.
- parkkipaikkoja on lisättävä eikä vähennettävä
- suunnittelussa on pidettävä mukana keskitetyn parkkiratkaisun toteutusmahdollisuus
- nyt esitelty torisuunnitelma ei tue keskustan kehittämistä yrittämisen kannalta
- yritysvaikutusten arviointi on tehtävä myös pysäköintiasioissa
- julkisen liikenteen puutteiden takia Porvoon liikkuminen perustuu merkittävästi yksityisautoiluun ja siksi käyttökelpoisten pysäköintipalveluiden tarjonta on tärkeää

Näistä lähtökohdista Porvoon Yrittäjät ry tahtoo olla mukana vaikuttamassa keskustan kehittämisessä.

Lisätiedot Pontus Palmqvist, pointus.palmqvist@kiinteistovelho.fi puh 050 341 2665